

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששי

היכל
שביעי

מאמר

שבת שבתון ה'תרס"ב

•

מאת

כ"ק אדמו"ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו כקש"ת

מוהר"ר שלום דובער

זבוקלה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש

— יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"י —

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתיים לבריאה

MAAMAR SHABBOS SHABOSON—5662

Copyright © 2022

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / Fax (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

ORDERS:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch®.

Printed in the United States of America

נסדר בדפוס „עזרא”

ע”י ירמיהו הכהן בן לאה מיטא שי”

ב"ה.

פתח דבר

לקראת יום הבהיר י"א ניסן, יום הולדת המאה ועשרים של נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע,

הננו מוציאים לאור לראשונה את המאמר ד"ה שבת שבתון תרס"ב לכ"ק אדמו"ר
מהורש"ב נ"ע, שנאמר בחודש תשרי לפני מאה ועשרים שנה.

– ולהעיר, שהפסוק שבו מתחיל המאמר הוא בשיעור החומש של י"א ניסן דהאי שתא,
יום שלישי לפרשת אחרי.

המאמר הגיע לידינו מהנחת הרה"ג הרה"ח ר' מנחם מענדל (בן הרד"צ) חן ע"ה הי"ד,
מגדולי חסידי אדמו"ר מהורש"ב נ"ע.

המאמר נערך ע"י הרה"ת ר' יהונתן דוד שי רייניץ.

מערכת „אוצר החסידים“

ערב שבת הגדול, ה'תשפ"ב
ברוקלין, נ.י.

שבת¹ שבתון הוא לכם ועניתם את נפשותיכם². וצריך להבין, מדוע שבת מצוה לענגו באכילה ובשתיה³ דוקא, כדכתיב⁴ וקראת לשבת ענג, ואילו יוהכ"פ שהוא שבת שבתון, ועניתם את נפשותיכם דוקא⁵.

ולהבין זה, יש להבין ענין השבת בקצרה. הנה⁶ ענין השבת הוא כי בו שבת⁷, דבששת ימי החול כי ששת ימים עשה⁸, ואיתא בזהר⁹ כל יומא עביד עבידתא, ואח"כ בשבת היתה השביתה והמנוחה. ועד"מ באדם למטה כשעושה איזה דבר, אם כי רק כח התנועה מתלבשת בהמעשה, אך באמת גם המוחין והמדות שלו מושפלים ומוטרדים בהמעשה, ואח"כ כששובת ונח ממלאכתו, נעשה בזה חזרת הכחות למקורן ושרשן, שהמוחין והמדות שהיו מתחלה מושפלים ומוטרדים בהמעשה, עולים למקורן ושרשן, ונעשה לו אז ענג מזה. והענג הוא בשני ענינים. א, מחזרת הכחות כו'. והב, מהגמר מלאכה, כשרואה שהמלאכה נעשית כתקונה, כפי מה שהי' הרצון מתחלה, נעשה לו אז ענג מזה. כי כל זמן שלא חזרו הכחות למקורן ושרשן, לא היה יכול לקבל ענג מהמלאכה, יען כי המוחין והמדות שלו היו מצומצמים, אך בחזרת המוחין והמדות כו' אז מקבל ענג מגמר המלאכה.

(2) אמור כג, לב. אחרי טז, לא, ושם: היא לכם. — טעם השינוי נת' בד"ה שבת שבתון בלקו"ת דרושים ליוהכ"פ סה, סע"ד ואילך. שם עא, א ואילך.

(3) שבת קיח, ב. רמב"ם הל' שבת פ"ל, ה"ז. טור או"ח ר"ס רמב. שו"ע אדה"ז שם.

(4) ישעי' נח, יג.

(5) ראה בניאור יותר באוה"ת שה"ש ע' קיא: מ"ש גבי יוהכ"פ שבת שבתון הוא לכם ועניתם את נפשותיכם, דלכאוי אינו מובן שייכות העיניו מפני היותו שבת שבתון, דהא אדרבה גבי שבת כתי' וקראת לשבת ענג, ומצוה לענגו באכיל' וא"כ מאיזה טעם הוא שיוהכ"פ שנק' שבת שבתון יהי' מצוה להתענות בו, וכלפי לייא.

(6) בהבא לקמן (בפיסקא זו ושלאחרי') ראה סידור עם דא"ח (הוצאת תשע"ט) ח"ב רס, א ואילך. רצג, ג ואילך. שנד, ג ואילך. המשך תרס"ו ע' תשטו ואילך. וש"נ. המשך תער"ב ח"ב (הוצאת תשל"ז) ע' א"קא ואילך. ע' אקטו ואילך. וע' א"קכג ואילך. וראה גם לקו"ת דרושים ליוהכ"פ סה, א. ברכה צו, ג. ועוד.

(7) בראשית ב, ג.

(8) יתרו כ, י. תשא לא, יז.

(9) זח"א רה, סע"א. זח"ג צד, רע"ב.

(1) נעתק מכת"י מס' 1189 בספריית אגו"ח. מעל כותרת המאמר נרשם בגוכ"ק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע: הנחה בכתב ידו של התלמיד הגאון הרב ר' מנחם מענדיל נ"ע חו".*

המאמר מיוסד על ד"ה יוהכ"פ אסור באכילה ושתי' בסה"מ תרל"ה ח"ב ע' תלו ואילך. ובסה"מ תרל"ו ח"ב ע' שיא ואילך.

לחלקו ה' של המאמר (מפיסקא: ולכן מוצאים אנו כיוהכ"פ, ואילך) ראה ד"ה להבין כו' ענין שער המשתלח במאמרי אדה"ז תק"ע ע' קעז ואילך.

להתחלת וסיום המאמר ראה גם ד"ה זה בסה"מ תער"ב ע' ע' יד, וע' כא"ב.

(* הרה"ג הרה"ח ר' מנחם מענדל (בן הרה"ג הרה"ח הרד"צ) חו, רב ואב"ד דק"ק נייעזין. מחשובי חסידי כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, ובשליחותו התעסק בעניני הכלל (אסיפות הרבנים, משפט בייליס וכו'). נרצח בדמי ימיו על קדוש ה' ביום ד' אלול עטר"ת. ומו"כ בנייעזין. ראה אוודותו — אבני חן, תולדות משפחת חן לדורותי' (קה"ת, תשע"ה) פרק כז ואילך. ועוד. כתבים ממנו נדפסו בשו"ת אבני חן (קה"ת, תשע"ג) סי' י"ג. קונטרס תשואות חן (שם) סי' ב"ג.

וכן הוא בנמשל למעלה בענין התהוות העולמות. שלא רק כח המעשה נתלכשה בבריאת העולם, אך גם המוחין והמדות כבי' הושפלו והוטרדו בזה, וכמאחז"ל¹⁰ בעשרה דברים ברא הקב"ה את עולמו בחכמה בתבונה ובדעת בכח ובגזרה, שהן ע"ס שבמלכות¹¹, ואח"כ בשבת כששבת ונח ממלאכתו, נעשה בזה חזרת הכחות למקורן ושרשן, ונתהווה אז הענג הנ"ל בשני הדברים. א', מחזרת הכחות כו'. והב', מגמר המלאכה, שרואה שנשלם הרצון, שנעשית כתיקונה כו', והוא מש"כ¹² וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. ובזה גופא (בהענג הב' שמגמר המלאכה כו') יש שני פרטים. א', מגמר המלאכה עצמה שרואה כו' כמ"ש וירא כו'. והב', מביטול העולמות, כמש"כ אחז"ל¹³ ויכולו השמים, שנעשה כליון בהשמים¹⁴. וזהו ענין שתי שבתות¹⁵, שבת דמעלי שבתא ושבתא דיומא¹⁶. שבת דמעלי שבתא הוא עליית הכחות למקורן ושרשן, ושבתא דיומא הוא המשכת הענג שמגמר המלאכה, שהוא מש"כ וירא כו'. וכן הוא בעבודת האדם למטה, ששת ימים תעבוד¹⁷ הו"ע בירורי הניצוצות, ואח"כ בשבת יש ב' הענינים הנ"ל, הענג מעליית הניצוצות למקורן ושרשן, והענג מגמר הדבר כשרואה שנעשית כתקונה כו'.

ונמצא שהענג הזה הוא ענג מורכב¹⁸, והוא קשור ותלוי בסיבת העמל והיגיעה שבאדם, דלולי העמל והיגיעה שבאדם לא הי' הענג אח"כ כמובן¹⁹. ולכן ארז"ל²⁰ המהלך במדבר ואינו יודע אימתי שבת, מונה ששה ימים ומשמר יום אחד (דלא יוכל להיות שבת רק בקדימת ששת ימי המעשה), ומי שטרח דוקא בערב שבת יאכל בשבת²¹. וזהו ענין אז תתענג על הוי"ה²², דאיתא בזהר²³ דקאי על שבת, היינו שהענג הוא משם הוי", שממנו התהוות העולמות²⁴, כמש"כ²⁵ מה רבו מעשיך הוי", מה גדלו מעשיך הוי"²⁶, יהללו את שם הוי" כי הוא צוה ונבראו²⁷. הגם שהתהוות העולמות הוא ע"י שם אלקים, כמש"כ²⁸

ואילך. וע' איקבג ואילך.

(10) חגיגה יב, א.

(19) בד"ה יוהכ"פ אסור באכילה בסה"מ תרל"ה ותרל"ו שם, מוסיף: עונג זה הוא תענוג מורכב, והיינו שהוא מורכב מהדבר שממנה נמשך העונג, שהרי בלתי דבר זה לא יש ממה לקבל תענוג. והגם כי עצם ענין העונג אינו נמשך מדבר זה כ"א מעצמיות התענוג, עכ"ז מאחר שזה סיבה שיומשך הארת העונג, ה"ה קשור בו דוקא. וגם זה מורה כי לא נמשך מהתענוג רק הארה לבד ולא העצם.

(11) ראה (באור"א) אוה"ת נ"ך (כרך ב) ע' תתמא. סה"מ תרנ"ט ע' קנד. תרצ"ב ע' תל. תש"ד ע' 74. וראה גם סה"מ תרפ"ט ע' קטז.

(12) בראשית א, לא.

(13) שם ב, א.

(14) ראה אוה"ת בראשית מג, א ואילך. שם (כרך ג) תקח, א ואילך.

(15) שבת קיח, ב. וראה לקו"ת בשלח ב, ג. בהר מא, א. ובכ"מ.

(16) זח"א ה, ב (בהקדמה). זח"ב קלח, א. ועוד. וראה תו"א יתרו עג, סע"א ואילך. סידור עם דא"ח שם רס, א ואילך. המשך תרס"ו שם. המשך תער"ב ח"ב (הוצאת תשל"ז) ס"ע א"ק ואילך.

(17) יתרו כ, ח. תשא לד, כא.

(18) ראה מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ג ע' איקבא ואילך.

סה"מ תר"ן ע' שסו ואילך. המשך תרס"ו ע' קכט ואילך. וע' תשיג ואילך. המשך תער"ב ח"ב (הוצאת תשל"ז) ע' א"ק

(20) שבת סט, ב.

(21) ע"ז ג, א.

(22) ישע"י נח, יד.

(23) זח"ב פח, א.

(24) בד"ה יוהכ"פ אסור באכילה בסה"מ תרל"ה ותרל"ו שם, מוסיף: כי שם הוי' לשון מהוה.

(25) תהלים קד, כד.

(26) שם צב, ו.

(27) שם קמח, ה.

(28) בראשית א, א.

בראשית ברא אלקים. אך באמת עצם ההתהוות אף בפועל, הוא משם הוי'²⁹, שהרי כתי'³⁰ הוי' מלך הוי' מלך הוי' ימלוך, הרי דעל מדת המלכות שהיא המהווה את הנבראים נאמר הוי', רק שעבר ע"י שם אלקים. וזהו אז תתענג על הוי', שהענג שבשבת הוא מסיבת התהוות העולמות כנ"ל. הגם שמפרשים³¹ על הוי' למעלה משם הוי'. אך מזה גופא מבואר שהענג הוא קשור ותלוי בסיבת הוי', שהו"ע התהוות העולמות, וא"כ מאחר שהוא קשור ותלוי בסיבה, בהכרח שהוא רק ענג פרטי, הארת הענג, ולא ענג עצמי כנודע. אבל כח עצמי אינו קשור ותלוי בשום סיבה, ביחוד ענג. ומאחר שהוא קשור ותלוי בסיבת העמל והיגיעה שבאדם, דע"כ³² שהוא רק ענג פרטי כו'. ולכן גם למטה יש אחיזה להענג בדבר מה, באכילה שתיה ושינה³³, שינה בשבת תענוג³⁴, שהוא נוטריקון של שב"ת. ובאמת בשבת גם הענינים גשמיים אינם גשמיים והם אלקות, כדאיתא בזהר³⁵ דתרין שלהובי דאשא בטשי לקליפת נוגה ערב שבת עם חשיכה, ונפרד הגשמיות מקליפת נוגה. כי מאחר שהענג הוא קשור ותלוי בסיבה, והוא רק ענג פרטי כו', לכן גם למטה יש אחיזה לזה בדברים גשמיים, שע"י קוראין וממשיכין הענג הנ"ל כדכתיב³⁶ וקראת לשבת ענג (שע"י הענג שלמטה קוראין וממשיכין הענג הנ"ל).

משא"כ ביוהכ"פ שכל בית ישראל שבים מעונותיהם, ונעשו ע"י כאילו קיימו כל התורה והמצות כולן, ועוד יותר כמארז"ל³⁶ במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינן יכולין לעמוד, ממשיכין ע"י [את] הענג הנעלם והפשוט העצמי³⁷ שאינו קשור ותלוי בשום סבה, לכן גם למטה אין לו אחיזה בשום דבר מה, לא באכילה ולא בשתיה. ולזה דוקא בו [נאמר] ועניתם את נפשותיכם. ואף שגם ע"י כל המצות ממשיכין ענג, כמארז"ל³⁸ נח"ר³⁹ לפני שאמרת ונעשה רצוני, בכ"ז יש הבדל בין הענג שממשיכין ע"י כל המצות, להענג שנמשך ע"י תשובה. דבכל המצות הענג הוא רק ענג פרטי, הארת הענג ולא ענג עצמי, אלא שהוא נעלה מהענג שמהתהוות העולמות הנ"ל, אבל עכ"פ הוא ג"כ רק ענג פרטי. שהרי ענין המצות הוא רצון העליון, ורצון אותיות צנור⁴⁰, שכל מצוה היא המשכה פרטית, וא"כ גם הענג שנעשה ע"י הוא ג"כ רק ענג

סידור האריז"ל (קול יעקב) אחרי סעודת שבת. שו"ע אדה"ז הל' שבת סרפ"א ס"א. סרצ"ב ס"ב. לקו"ש ח"י"ב ע' 254. וש"נ. (35) ראה זח"ב רג, ב. – הובא ונת' בפרי עץ חיים שער השבת פ"ג. שער הכוונות ענין רחיצת פניו ידיו ורגליו בע"ש. (36) ברכות לד, ב. (37) ראה מאמרי אדהאמ"צ, סה"מ תר"ן, המשך תרס"ו ותער"ב שבהע"ז 18. (38) ספרי ופרש"י פנחס כה, ח. (39) – נחת רוח. (40) לקו"ת וספר הליקוטים להאריז"ל פ' תולדות ופ' תשא. פרי עץ חיים שער הסליחות פ"ה. זהר הרקיע לזח"א נא, א (הובא בלקו"ת פנחס עא, א). מק"מ לזח"ב קנו, א. מאו"א אות צ' סל"ו (ערך צנור). תו"א יתרו סט, ב. וראה אג"ק כ"ק אדמו"ר ח"ב ע' קיט.

(29) ראה שעה"ה"א פ"ד (עט, א). לקו"ת האזינו עב, א. ובכ"מ. (30) נוסח תפילת פסוקי דזמרה – ע"פ תהלים י, טז (ה' מְלֶךְ). שם צג, א (ה' מְלֶךְ). בשלח טו, יח (ה' ימלוך לעולם ועד). – הובא בזח"א לד, א. ס' הבהיר סק"א, וסקכ"ז ובכ"מ. וראה אג"ק כ"ק אדמו"ר ח"ב ס"ע עח"ט. (31) ראה תו"א משפטים עט, סע"א-ב. לקו"ת דרושים לשמע"צ פה, א. ובכ"מ. ובארוכה סידור עם דא"ח ח"ב (הוצאת תשע"ט) רנט, א ואילך. (32) = דעל כרחך. (33) בדי"ה יוהכ"פ אסור באכילה בסה"מ תרל"ה ותרל"ו שם, מוסיף: להיות כי צריך להיות איזה דבר שיומשך התענוג עליו. (34) ראה של"ה מסכת שבת קלד, ב. ילקוט ראובני עה"ת ואתחנן ד, יט (בשם ס' זר זהב (למהר"י צמח) בשם האריז"ל).

פרטי, כי מהו ענין הענג בזה, הוא שנשלים הרצון, כמא' נח"ר לפני שאמרתי ונעשה רצוני, ומאחר שהרצון הוא המשכה פרטית, א"כ גם הענג שמזה הוא רק ענג פרטי כו'.

דהנה ענין המצות בכלל הוא רמ"ח פקודין אינון רמ"ח אברין דמלכא⁴¹, שע"י המצות עושים אברים וכלים לזו"נ. אך באמת לא רק עשיית הכלים בלבד, כ"א שבעשיית הכלים ממשיכין גם האורות, כמ"ש⁴² ועשיתם אתם, מעלה אני עליכם כאלו עשאוני⁴³. ולכן המצות בכלל נקראים מצות הוי"⁴⁴. ויש פרטי מצות שתלויים בד' אותיות דשם הוי"⁴⁵, כמו שאנו אומרים בוידוי דק"ש שעהמ"ט⁴⁶, אם פגמתי באות יו"ד בביטול ק"ש, באות ה' ראשונה בביטול תפילין, באות ו' בביטול מצות ציצית, באות ה' אחרונה בביטול תפלה. אות ה' ראשונה הוא בינה, והוא ענין תפילין. אף דתפילין הוא המשכת חכ', שהרי בתפילין יש ד' פרשיות קדש והיה כי יביאך⁴⁷, וקדש בחכ'⁴⁸. אך מאחר דתפילין הוא המשכת מוחין לז"א, ממילא הוא בינה, דנה"י דאימא נעשו מוחין לז"א⁴⁹. אמנם מאחר שהוא כן, יש בזה גם חכ', דנה"י דאבא מתלבשים בנה"י דאימא⁵⁰, והוא ע"ד וחכם בבינה⁵¹. אמנם עכ"פ אף שע"י המצות יש המשכת אורות, אבל הוא רק אורות המתלבשים בכלים. וכן כל המצות ראשית המשכתן הוא חכמה. אף שבמ"ת נאמר על כל המצות אנכי הוי"⁵², אנכי שהוא למעלה מהוי", והוא כתר⁵³, אבל זהו רק חיצוניות הכתר, שהוא שרש ומקור לנאצלים⁵⁴. אם כי הוא למעלה מאורות המתלבשים בכלים, שאינו מתלבש בכלי, אבל יש לו עכ"פ שייכות להתלבשות אורות בכלים, שהרי הוא שרש ומקור לנאצלים, א"כ הרי יש לו שייכות לאורות המתלבשים בכלים, כמובן, מאחר שהוא מקור להם, שהוא תרי"ג ארחין דגלגלתא⁵⁵ (והוא רק עונג מורכב. והוא קשור ותלוי בסיבת מעשה המצות, שהוא רק ענג פרטי, הארת הענג ולא ענג עצמי כאמור).

אבל ע"י התשובה, ע"י התעוררות פנימית ועצמית הנפש, נמשך פנימית ועצמית א"ס, והוא פנימית הכתר, שהוא בחי' תחתונה שבמאציל⁵⁶, שאין לו אף שייכות לאורות המלובשים בכלים, שאף לא יקרא⁵⁶ בשם מקור להן. ולכן בתשובה כתיב⁵⁷ אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך, ב"פ אנכי, הוא פנימית הכתר⁵⁸, הוא חשך הנעלם והעצמי שלא ידע

(41) תקו"ז תיקון ל (עד, א).

(42) בחקותי כו, ג.

(43) זח"ג קיג, א. וראה ויק"ר פל"ה, ז.

(44) ראה ויקרא ד, ב. שם, יג. שם, כד. ועוד.

(45) בהבא לקמן ראה בארוכה מאמרי אדהאמ"צ דברים

ח"ג ע' א"פ ואילך. סה"מ תרס"ה ע' נא ואילך. וע' נח ואילך.

תרפ"ג ע' קטו ואילך. וע' קכד ואילך. תש"ז ע' 160 ואילך.

וע' 169 ואילך. וראה גם לקו"ת דרושים לשבת שובה סד,

ד. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תתקי"ג. מאמרי אדהאמ"צ

הנחות תקע"ז ע' שלב"ג. אוה"ת דרושים לשבת שובה ע' /

אתק. סה"מ תשט"ז ע' יז ואילך.

(46) סדר ק"ש שעל המטה ע"פ נוסח האריז"ל. וראה פרי

עץ חיים שער ק"ש שעל המטה פ"ב. שער הכוונות ענין

דרושי הלילה פ"ה. משנת חסידים מס' השכיבה פ"ו מ"ג

ואילך. אגה"ת ספ"ז (צח, א). סה"מ תרס"ה שם ע' נא. וש"נ.

(47) בא יג, ב. שם, יא.

(48) ראה זח"ג רסב, א.

(49) ראה עץ חיים שער הכללים פ"ד. שם שער טו (שער

הזיווגים) פ"א"ב.

(50) ראה עץ חיים שער הכללים רפ"י. ועוד.

(51) ס"י פ"א, מ"ד.

(52) יתרו כ, ב.

(53) ראה זח"ג רנו, ב (ברע"מ). לקו"ת ראה יט, ב. אוה"ת

אמור ע' תנתט ואילך. ובכ"מ.

(54) ראה עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א.

(55) ראה זח"ג קכט, א (באד"ר). קלו, א (שם).

(56) כ"ה בכת"י המניח.

(57) ישע"י מג, כה.

(58) ראה לקו"ת שה"ש לה, ג.

ל' בר איהו⁵⁹. וההפרש בשרשן בין ההמשכה שע"י המצות לתשובה הוא, דשרש המצות הוא בהקו, שהוא התפשטות גילויי אורות מעצמותו. אבל ע"י תשובה נמשך פנימית ועצמות א"ס שלמעלה מגדר גילוי אור. נמצא שע"י התשובה נמשך הענג הפשוט העצמי שאינו קשור ותלוי בשום סיבה כו'.

והגם כי מאחר שממשיכין זה ע"י תשובה, א"כ הרי הוא קשור ותלוי בסיבת התשובה, ומה לי אם ממשיכין זה ע"י שבת או תפילין, או ע"י תשובה. הענין הוא כן, דבכל המצות הענג הוא בהכרח, כי לאשר שרצון העליון הוא באותו דבר [דוקא, לכן] כאשר עושין אותו דבר, ממשיכין ענג דנח"ר לפני שאמרתיו כו', והענג הוא מפרט הזה. משא"כ ע"י תשובה, הלא ענין התשובה הוא על חטא ועון, א"כ לא שייך לומר שהענג הוא מפרט זה, כי יותר טוב היה אם לא היה חוטא כלל⁶⁰. אלא שאם כבר עשה חטא ועון ונתעורר ע"ז בתשובה בפנימית הנפש, נמשך ממילא מפנימית ועצמות א"ס. והוא כענין לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי' אבקש⁶¹, שע"י התעוררות פנימית הנפש של האדם, נמשך פנימית ועצמות א"ס. והגם שארז"ל⁶² משיח עתיד לאתבא צדיקא בתיובתא, אשר תשובתם הרי אינה על חטא ועון (ובהכרח שהענג הוא מפרט זה עצמו, והדרא קושיין הנ"ל לדוכתה). י"ל בזה תרת. חדא, דבאמת גם הא דמשיח עתיד לאתבא צדיקא בתיובתא, הוא ג"כ תשובה על חטא ועון, אלא שהוא בדקות⁶³, דהרי אמיתית העבודה מצד הנבראים לגבי עצמות א"ס כראוי כדבעי למהוי, לא יוכל להיות, ולחטא יחשב זאת⁶⁴. ולמשל מלך גדול שעובדין אותו אך לא לפי כבודו, לחטא יחשב. כן הוא למעלה, שאם כי בערך האדם היא עבודה אמיתית, אבל לגבי הנעבד לא הוי זאת עבודה אמיתית, ולפיכך לחטא יחשב, והוי ג"כ תשובתם תשובה על חטא ועון וכו'⁶⁵. ועוד י"ל בזה, דבאמת זה שאמרנו שע"י תשובה נמשך הענג העצמי, זהו רק בתשובה שעל חטא ועון, שע"י התעוררות פנימית ועצמות הנפש, נמשך פנימית ועצמות א"ס. אבל הא דמשיח עתיד לאתבא כו', הוי זה להם עבודה כשאר כל העבודות, ונמשך ע"י רק המשכה פרטית (כמו ע"י שאר כל המצות כו').

ונמצא, דהענג שנמשך ע"י התשובה, לא מיבעיא כי נעלה הוא מהענג שמהתהוות העולמות, אלא עוד נעלה הוא מהענג שממשיכין ע"י מצות. שע"י תשובה

העונג מכל אשר עשה מורכב בגשמיות. (61) תהלים כז, ח.

(62) ראה זח"ג כנג, ב. וראה לקו"ת דרושים לשמע"צ צב, ב. שה"ש מה, א. ג, סע"ב. (ובהנסמן בהע' הבאה).

(63) ראה לקו"ת שבהע' הקודמת. המשך תער"ב ח"ג (הוצאת תשל"ז) ע' א'שו. שם ס"ע א'שמב ואילך. סה"מ תשי"א י"ב ע' סג"ד. וס"ע סה ואילך.

(64) ראה מאמרי אדה"ז עה"ת ח"ב ע' תקת. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ד ע' ארנד ואילך. סה"מ תרנ"א ע' עה ואילך. וע' ריד ואילך. תרנ"ט ע' רלו.

(65) בד"ה יוהכ"פ אסור באכילה בסה"מ תרל"ה ותרל"ז שם, מוסיף: וגם כי לפי ערך מעלת הצדיק גם זה יחשב לחטא.

(59) ראה זח"ב רי, ב. זח"ג קכט, ב (באד"ר). קמ, ב (שם). רפח, א (באד"ז).

(60) להעיר ממנחת חינוך מצוה שסד (בדעת הרמב"ם). לקו"ש חל"ח ע' 18 ואילך. — בד"ה יוהכ"פ אסור באכילה בסה"מ תרל"ה ותרל"ז שם, מוסיף: אמנם בלתי שום חטא פי' חסרון אין צריך לתשובה כלל, א"כ אין העונג מעשיית הדבר, כ"א כשצריכין לה. וא"כ אין שייך לומר שמתענג מזה, כ"א שאם לא היו צריכין כלל לתשובה ה' עוד יותר טוב. וא"כ לפ"ז ה' עשיית המצות העלאה לעונג זה. אך באמת מה שה' נמשך ע"י העונג במצות, ואפשר גם ע"י התשובה, מאחר שבשם מצוה יקרא, ה"ז יכול לקרות תענוג מורכב, אלא שזהו מורכב בבחי' היותר גדול, שהרי זה מורכב ברוחניות, משא"כ

נמשך הענג העצמי, שאינו קשור ותלוי בשום סיבה, לכן גם למטה אין לו אחיזה בשום [סיבה] ודבר מה. ולזה ועניתם את נפשותיכם דוקא. וזהו ענין שבת שבתון, שבתו של שבת. דבשבתה ומנוחה יש שני ענינים⁶⁶, מנוחה מהעמל והיגיעה כענין שבתה משבת הנ"ל, מהעמל והעבודה שקדם. ומנוחה בעצם, לא מעמל ויגיעה. כענין שכתוב בשלמה⁶⁷ והוא יהיה איש מנוחה, שאין זה מנוחה מעמל ויגיעה (הקשור ותלוי בסיבת העמל והיגיעה כו'), כ"א מנוחה בעצם. וכן הוא ביוהכ"פ, שבתו של שבת הוא ענין מנוחה בעצם, שנמשך הענג הפשוט והעצמי, שאינו קשור ותלוי בשום סיבה. ולזה דוקא בו ועניתם כו'.

ולכן⁶⁸ מוצאים אנו ביוהכ"פ סוג עבודה שאין אנו מוצאים דוגמתה בכל ימות השנה. והוא השעיר המשתלח לעזאזל, שכתוב בו⁶⁹ ונשא השעיר עליו את כל עוונותם אל ארץ גזרה, ולמעלה מזה כתיב⁷⁰ והתוודה עליו את כל עוונותם. והוא הענין שבתשובה צריך ב' דברים⁷¹, עקירת הרצון, חרטה מפנימית הנפש על החטא ועון שעשה. ויודוי דברים בפה. שאינו מספיק עקירת הרצון מעומקא דלבא כו', וצריך ויודוי בפה דוקא⁷².

ול הבין זה, מדוע לא יספיק העקירת הרצון בלבד, וצריך ויודוי דברים בפה דוקא⁷³. הענין הוא, שע"י חטא ועון פועל שני דברים⁷⁴. א', סלוק האורות דקדושה, שע"י חטא מסתלקין האורות דקדושה, דטהור עינים מראות ברע⁷⁵, לא יגורך רע⁷⁶. ב', שממשיך תוספות יניקה וחיות לחיצונים, למקום שפגם, שע"י חטא ועון עושה פגם בהכלים. ולתקן ב' הפגמים האלה, צריך ע"ז עקירת הרצון ויודוי דברים בפה. שע"י עקירת הרצון, חרטה מעומקא דלבא על החטא ועון שעשה, ממשיך ע"ז מפנימית ועצמות א"ס למעלה מהאורות הקודמים שנסתלקו, ונעשה המשכת אורות מחדש. וזהו ממעמקים קראתיך הוי"ו⁷⁷, שע"י חרטה מעומקא דלבא אני קורא וממשיך שם הוי"ו מחדש. והוא כמשל נהר שנסתם מרוצת מימיו, שלמען יחזור מרוצת מימיו, צריך דוקא לחפור בעומק יותר, ואז יחזור מימיו לרוץ. כן הוא למען שיחזרו ויומשכו האורות שנסתלקו ע"י החטא ועון שעשה, [הוא] דוקא ע"י חרטה מעומקא דלבא, שממשיך מפנימית כו'. אך למען לתקן מקום הפגום, שהוא הפגם במעשה, צריך ע"ז ויודוי דברים בפה דוקא⁷⁸.

18 ואילך. חל"ט ע' 166 ואילך.
 (72) ראה סהמ"צ להרמב"ם מ"ע עג.
 (73) בד"ה יוהכ"פ אסור באכילה בסה"מ תרל"ה ותרל"ז שם, מוסף: שאפי' אם יעמיק דעתו במחשבתו בתשובה אמיתית אין זה מועיל כמו הוידוי בפה.
 (74) בהבא לקמן ראה גם (נוסף להנסמן בהע' 68) מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תתקלז. מצות ויודוי ותשובה בסהמ"צ להצ"צ שם לת, א ואילך. סה"מ תרכ"ו ע' רמד.
 (75) חבקוק א, יג.
 (76) תהלים ה, ה.
 (77) שם קל, א.
 (78) בד"ה להבין כו' ענין השעיר המשתלח במאמרי אדה"ז תק"ע שם מביא זה בשם הה"מ ממעוררש, וז"ל שם: וענינו

(66) ראה מאמרי אדה"ז אתהלך לאזניא ע' קנח. סה"מ תר"ס ס"ע נט ואילך. ובארוכה המשך תער"ב ח"ב (הוצאת תשל"ז) ס"ע א"ק ואילך.
 (67) דה"י"א כב, ט.
 (68) בהבא לקמן (עד סיום המאמר) ראה ד"ה להבין כו' ענין שעיר המשתלח במאמרי אדה"ז תק"ע ע' קעז ואילך. וראה גם ד"ה כי ביום הזה יכפר: באוה"ת דרושים ליוהכ"פ ע' אתקטו ואילך. ובסה"מ תרכ"ו ע' רסב ואילך. [וראה גם מאמרי אדה"ז תקט"ב ח"א ע' לח"ט].
 (69) אחרי טז, כב.
 (70) שם, כא.
 (71) ראה ה' תשובה להרמב"ם פ"א ה"א. פ"ב ה"ב. סהמ"צ להצ"צ מצות ויודוי ותשובה לת, א. וראה לקו"ש חל"ח שם ע'

לאשר כי בכחות פנימים שננפש נחשב דבור בכלל עשיה⁷⁹, ובאמת עקימת שפתיו הוי מעשה⁸⁰, לזה למען לתקן מקום הפגום, שהוא הפגם במעשה, צריך דוקא דבור שהוא ג"כ מעשה. וזהו ענין הפלוגתא שבגמ' בין ב"ש ובין ב"ה⁸¹, שב"ש אומרים יכבוש עונותינו⁸² מלשון כבישה, שכובש במכבש, ועון עצמו אינו נמחק. וב"ה אומרים יכבוש מלשון כביסה, שכובס ומלבין את העון עצמו. והענין⁸³, שע"י עקירת הרצון בלבד נעשה רק כבישה במכבש בלבד, שנעשה המשכת האורות, אבל עון עצמו שהוא מקום הפגום בעצמו אינו מתתקן, וזהו ועון עצמו אינו נמחק. אבל ע"י הוידי דברים נתתקן גם מקום הפגום בעצמו, שהו"ע כביסה, שכובס ומלבין את העון עצמו. זהו ע"פ פשוט, בענין הוידי דברים בפה. ובכוונה פנימית י"ל בענין הוידי דברים בפה, דהנה הדיבור נוגע בפנימית ועצמות הנפש. ולכך אנו רואים, כשאדם מדבר דברי אהבה ורוגז, נתעורר באהבה ורוגז, מה שלא היה קודם לכן, והיינו לפי שהדיבור אם כי הוא לבוש חיצוני, אבל הנהו נוגע בעצמות הנפש ממש. ולזה דוקא למען לתקן פגם הכלי, צריך דוקא דיבור (שהוא כח פנימי יותר), דבהכלי נחקק ונצטייר הפגם יותר מבהאור, כידוע דכל פגם פועל על דבר גשמי יותר מעל דבר רוחני. ולכן למען לתקן פגם כזה, צריך דוקא כח פנימי ועצמי יותר. העולה מכל זה, שע"י עקירת הרצון נעשה המשכת האורות, וע"י הוידי דברים בפה נתתקן פגם הכלי. וזהו למעלה (באורות וכלים דעשר ספירות).

וכן הוא הענין בנפש. דהנה כאו"א מישראל אפילו הפחות שבפחותים יש לו נפש ממל' דמל' דעשיה⁸⁴, שבתוכה הארת אור א"ס ב"ה. וכאשר עושה חטא ועון, פועל שני דברים הנ"ל, סלוק אור א"ס המגיע לחלקו, ותוספות יניקה וחיות לחיצונים למקום שפגם. ולתקן ב' ענינים אלו, צריך ע"ז עקירת הרצון, ווידי דברים בפה. שע"י עקירת הרצון פועל המשכת או א"ס בנפשו, וע"י הוידי דברים בפה מתקן פגם הכלי, שיהי' ותשליך במצולות ים כל חטאתם⁸⁵. ולכן אומרים י' פעמים על חטא ביוהכ"פ⁸⁶, נגד עשר כחות הנפש⁸⁷, על כל כח [אומרים] על חטא שלם. וכן ברוח דיצירה ונשמה דבריאה ישנן ג"כ אלו הענינים, שע"י החטא ועון פועל הענינים הנ"ל, ולתקן זה, צריך דוקא עקירת הרצון ווידי דברים בפה כו' כנ"ל.

אך יש הבדל בזה בין נפש דעשיה לרוח דיצירה ונשמה דבריאה. דהנה בנפש דעשיה, שבעשיה רובו רע⁸⁸, נעשה ע"י החטא ועון התקרבות והתדבקות אל הרע ביותר,

(82) מיכה ז, יט.

(83) ראה לקו"ת דרושים לר"ה שם. וראה גם ד"ה להבין כו' ענין שיעור המשתלח במאמרי אדה"ז תק"ע שם ס"ע קעז"ח. אג"ק כ"ק אדמו"ר ח"ג ע' מד ואילך.

(84) ראה תניא פי"ח (כג, ב).

(85) מיכה שם.

(86) ס' העיטור הל' יוהכ"פ (קח, א). ר"ן יומא ו, א. ועוד.

(87) ראה גם סה"מ תרח"צ ע' ט. סה"ש תרפ"ט ע' 28.

(88) ראה עץ חיים שער מז (שער סדר אבי"ע) פ"ד. שער

מח (שער הקליפות) פ"ג.

מבואר בלק"א של מורי וזה"ה (כ"ק שכתב [אדה"ז] בעצמו בהיותו שם, ונדפס זה הענין ע"פ מציל עני). – נדפס בלקו"א להה"מ סי' קמ. ובאו"ת סי' רכג. הובא גם (בשם הה"מ) במאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תתס (בנוסח הב').

(79) ראה אמרי בינה שער הק"ש פצ"ו (כג, א). ועוד.

(80) ב"מ צ, ב.

(81) ראה ר"ה יז, א (ושם, פלוגתא בין ר"א ור"י). פסקתא רבתי פט"ז, ז. ילקוט שמעוני פנחס רמז תשעז (ושם, פלוגתא בין ב"ה וב"ש עה"פ כבשים בני שנה). – בהבא לקמן ראה לקו"ת דרושים לר"ה סא, סע"ג"ד.

שבת שבתון הוא לכם

שנסרך ונדבק אל הרע ביותר, וגם כי בעוה"ז הוא הקליפות הגסות, נמצא שע"י החטא ועון של נפש דעשי', נעשה קליפה גסה ורעה ביותר. משא"כ ברוח דיצירה ונשמה דבריאה, שביצירה חציו טוב ובבריאה רובו טוב⁸⁹, [לכן] ע"י החטא ועון שלו, ההתקרבות והתדבקות אל הרע אינו ביותר כ"כ. וגם כי הקליפה אינה גסה ורעה כ"כ כמו בעשי'. ומצד זה התשובה בנקל יותר לרוח דיצירה ונשמה דבריאה מלנפש דעשי'. שבנפש דעשי' [כיון] שע"י החטא ועון נעשה התקרבות והתדבקות אל הרע ביותר, שנסרך ונדבק אל הרע, עד שיוכל ליפול לעמקי הקליפות רח"ל, לכן יכבד מאד לצאת. אבל ברוח דיצ' ונשמה דברי' שההתקרבות והתדבקות אל הרע אינה כ"כ כו', התשובה בנקל יותר. אמנם יש פרט אחד להיפך, שהפגם ברוח דיצ' ונשמה דבריאה קשה יותר מבנפש דעשי'. דהנה איתא בע"ח⁹⁰ שבבריאה רובו טוב ומיעוטו רע ואינו מעורב, וביצירה חציו טוב וחציו רע ואינו מעורב, ובעשי' רובו רע ומעורב. נמצא שנפש דעשי' החטא ועון שלו פעל תערובות טוב ורע במקום שבלא"ה⁹¹ מעורב. אם כי בלא החטא התערובות טו"ר רק בלבושים חיצונים, וע"י החטא ועון נעשה תערובות טו"ר גם בפנימית בהנשמה, אבל עכ"פ יש שם מציאות תערובות טו"ר גם בלא זה. וגם כי בהתוספות יניקה וחיות לחיצונים שפעל ע"י החטא, פעל רק שיינקו ממיעוט טוב. משא"כ ברוח דיצ' ונשמה דברי', ע"י החטא ועון שלו פעל תערובות טו"ר במקום שבלא זה לא הי' מעורב כלל. וגם כי עשה [את] זה שיינקו החיצונים מריבוי טוב. ולזה הפגם ברוח דיצ' ונשמה דבריאה, קשה וחמור יותר מבנפש דעשי'. ולכן כאשר יתבונן את אשר גרם ע"י החטא ועון שלו, שהוריד את הקדושה ועשה תערובות טו"ר במקום שבלא זה לא הי' מעורב, והמשיך תוס' יניקה וחיות לחיצונים, ופעל שיינקו עוד מריבוי טוב, ייצר לו מזה מאד. וע"י המיצר שלו, שמתעורר בתשובה מפנימית ועצמות הנפש, נמשך מפנימית ועצמות א"ס למלאות כל הפגמים, ונעשה עי"ז המשכת האורות. וע"י הוידוי דברים נתתקן מקום הפגום, ונעשה דחיית הרע, לבל יקרב עוד זר אל הקדושה. וכ"ז הוא בנפש דעשי' ורוח דיצ' ונשמה דברי', לבד חיה דאצילות, שאצילות מסתלק קודם החטא, לא יגורך רע, שבשעת החטא כבר אינו.

וזוהו ענין שעיר המשתלח, ונשא השעיר עליו את כל עוונותם גו' ושלח את השעיר⁹², הוא דחיית הרע, ותשליך במצולות ים כל חטאתם. וזהו ע"י והתודה עליו ע"י הוידוי דברים כנ"ל⁹³. ולעיל מזה כתיב⁹⁴ וכפר על הקדש, שע"י נעשה הבדלה בין

דרושים ליוהכ"פ שם ע' א'תקע (ועד"ז בסה"מ תרכ"ו שם ע' רסו) מעיר ע"ז כ"ק אדמו"ר הצ"צ: כמדומה שבמ"א פי' שהוידוי מועיל כמו ע"ד שהי' מועיל שיער המשתלח, אבל שיהי' עדיף, [היינו] להוציא לגמרי הטוב שלא ישאר שום שמוג, לא שמענו. ואולי שזהו אינו מכוונת אדמו"ר [אדמו"ר הזקן] נ"ע, וצ"ע. עכ"ל. [ולהעיר ממ"ש כאן לקמן בהמאמר: אף לאחר עקירת הרצון ווידוי דברים, עכ"פ מעט טוב נשאר מובלע בהם].

94) אחרי שם טז, טז.

89) ראה עץ חיים שם.

90) עץ חיים שם.

91) - שבלאו הכי.

92) אחרי טז, כב.

93) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ב שבעה ע' 68: ע"י הוידוי לפרוט החטא, יש יכולת בצדיקים שמתוודים שלא יצא פסולות לחיצונים כלל ... ובהיותו מתוודה בדיבור ומוכיר אותיות שם החטא בזה הוא מוציא ומפריד אותיות המשכת האהבה האלקי' שהמושך בהחטא .. ולא יצא פסולות כלל. ובאוה"ת

הקדושה לסט"א⁹⁵ (שע"י החטא ועון נעשה תערוכות טו"ר כנ"ל, וע"י התשובה, עקירת הרצון ווידוי דברים, נעשה הבדלה כו). וענין ונשא השעיר עליו את כל עוונותם גוי' ושלח את השעיר⁹⁶ הוא, דהנה ביכולת המקטרג לטעון, מה מועיל תשובה, סוף כל סוף הרי נהנה מהחטא. אם כי זהו מחסדי הש"י⁹⁷, שמקבל בתשובה מצד טוב וישר הוי"ה⁹⁸, וכדאיתא במדרש⁹⁹ שאלו להקב"ה נפש החוטאת במה תתכפר, ואמר יעשה תשובה ויתכפר לו. וגם כי במדה שנהנה מהחטא, יש לו עתה צער כפי מדה זאת, בעקירת הרצון על החטא. עכ"פ המקטרג אינו מספק את עצמו בזה, ויש לו מקום לתבוע. לזה כדי לפייסו נותנים לו את השעיר¹⁰⁰, והוא תוספות יניקה וחיות במקומם. כי בהעוונות אף לאחר עקירת הרצון ווידוי דברים, עכ"פ מעט טוב נשאר מובלע בהם עד לעתיד, שאז ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ¹⁰¹. אבל עד העת ההיא נשאר מעט טוב מובלע בהחטאים. וזה נותנים לו להסט"א לפייסו. וזהו ענין השעיר, כי מקור הסט"א הוא שעיר עזים כידוע¹⁰², ממילא נעשה עי"ז שלום בין הקדושה לסט"א, ומסתלק ההתנגדות שבין הקדושה לסט"א, ונעשה כמו קודם החטא ממש. ונצרך זה, לאשר כי ביוהכ"פ (ע"י התשובה) צריך להמשיך אור עצמי. וזה ידוע, שעל כל אור עצמי [אפילו] איזה הסתר והעלם כל שהוא יכול להסתיר. וראי' מזה דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא¹⁰³. ולזה למען יומשך אור העצמי, צריך שלא יהי' שום קטרוג והעלם והסתר כל שהוא. ולכן נותנין להסט"א השעיר לפייסו, שע"י נעשה שלום כו¹⁰⁴.

וְזַע¹⁰⁵ ועניתם את נפשותיכם, (לאשר כי נמשך ע"י התשובה פנימית ועצמות א"ס, הענג הפשוט שאינו קשור ותלוי בשום סיבה, לזה גם למטה אין לו אחיזה כו¹⁰⁶). והוא מעין העוה"ב¹⁰⁷, שעוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה¹⁰⁸, והגוף יהיה חי מאלקות כמו הנשמה¹⁰⁹ ע"י טלא דנטיף מעתיקא¹¹⁰. וזהו שלעתיד יהי' טעם עצו ופריו

103 קידושין לט, ב.
 104 בד"ה יוהכ"פ אסור באכילה בטה"מ תרל"ה ותרל"ו שם, מוסיף: ולכן יכול להיות נמשך אז מעצם התענוג הפשוט.
 105 בהבא לקמן ראה ד"ה שבת שבתון באוה"ת אחרי ע' פו.
 106 בד"ה יוהכ"פ אסור באכילה בטה"מ תרל"ה ותרל"ו שם, מוסיף: ולכן אסור באכו"ש וכל ה' דברים בכדי שלא להרכיב התענוג בדבר אחר, כ"א יהי' פשוט בתכלית הפשיטות.
 107 ראה תקוני זהר חדש צג, ג. סידור עם דא"ח ח"ב (הוצאת תשע"ט) שסה, ב. וש"נ. אוה"ת אחרי ע' רצה ואילך. דרושים לחה"ס ע' אתשנג. המשך תרס"ו ע' קמא. וש"נ. וע' תשיג ואילך.
 108 ברכות יז, א.
 109 ראה לקו"ת דרושים לשבת שובה טה, סע"ד. סה"מ תרכ"ט ע' כב. וש"נ. וע' שעו. ובארוכה בטה"מ תרל"ז ח"א ע' נו ואילך. ח"ב סע"ט תרטו ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' ק ואילך. תרצ"צ ע' ריד ואילך.
 110 זח"ב פג, א.

95 ראה ד"ה להבין כו' ענין שעיר המשתלח במאמרי אדה"ז תק"ע שם ע' קעט: וכפר על הקדש וגוי' והיינו בחי' ההתבררות וההבדלה דהרע מהטוב ... ואז יהי' הקדש סטרא דקדושה בחי' מכופר, דהיינו בבחי' טהרה וזיכוך.
 96 בכת"י נוספה כאן הגהת הכותב (הרמ"מ חן):
 (דכוונת שאלה זאת י"ל לדעתי, שהוא כמו ביאור עוד פרט אחד, שיש בענין השעיר, נוסף על הנ"ל. או שהוא ביאור על מה שצריך לזה גוף השעיר ושלוחו, ולא סגי בהתשובה, העקירת הרצון והוידוי דברים לחוד בלא השעיר).
 97 השם יתברך.
 98 תהלים כה, ת.
 99 ירושלמי מכות פ"ב ה"ו. ילקוט שמעוני יחזקאל רמז שנת. תהלים רמז תשב.
 100 ראה פדר"א פמ"ו. הובא ונת' בפ"י הרמב"ן אחרי טז, ח. וברבינו בחיי שם, ז (בשם הרמב"ן). אוה"ת אחרי ס"ע עט ואילך. דרושים ליוהכ"פ שם ע' איתקסט.
 101 זכר"י יג, ב.
 102 ראה מאורי אור אות ש' סע"ד (ערך שעירי יוהכ"פ). הובא באוה"ת אחרי ע' פג.

שבת שבתון הוא לכם

י

שוה¹¹¹, שבעוה"ז העץ לחוד, ופרי לחוד¹¹², שהנשמה חי מאלקות, והגוף לא. אבל לעתיד גם הגוף יהי חי מאלקות כמו הנשמה.

ומעין זה יש בכל יום, זה שאסור לאכול קודם התפלה¹¹³, לפי שאז נמשך הענג העצמי. ויש גם שם מקודם עקירת הרצון ווידוי דברים, והוא ק"ש שעל המיטה, דק"ש שעהמ"ט בכלל הוא חשבון הנפש¹¹⁴ על כל המחשבות דיבורים ומעשים של היום העבר. ויש שם גם וידוי דברים (הוידוי דק"ש שעהמ"ט). ואח"כ בבקר קודם התפלה נמשך הענג הפשוט העצמי. וז"ע וישכם לבן בבקר¹¹⁵, [כי] בבקר קודם התפלה נמשך הלובן העצמי¹¹⁶, שמלבין עונותיהן של ישראל¹¹⁷. ומעין זה יש בכל שבוע בסעודה שלישית של שבת, והוא ג"כ מעין העוה"ב¹¹⁸ שאין בו לא אכילה ולא שתיה. ולזה בשתי סעודות הראשונות צריך פת¹¹⁹, וסעודה ג' אינה צריכה פת¹²⁰.

נמצא מבואר ענין שבת שבתון, ועניתם את נפשותיכם, כי לאשר שביוהכ"פ נמשך הענג הפשוט העצמי, שאינו קשור ותלוי בשום סיבה, לזה גם למטה אין לו אחיזה כו', ועניתם את נפשותיכם דוקא, והגוף יהי ג"כ חי מאלקות. והוא ע"י התשובה שמקודם, ע"י עקירת הרצון ווידוי דברים. ועי"ז ע"י התעוררות פנימית ועצמיות הנפש נמשך פנימית ועצמות א"ס כו'.

116) ראה תו"א ויצא כג, א. שם, סע"ד ואילך. תו"ח ויצא קעת, א ואילך. אוה"ת ויצא רכה, ב ואילך. שם (כרך ה) תתסט, ב.

117) ע"פ יומא לט, ב. שם עה, א. וראה בר"פ פ"ע, ט.

118) ראה המשך תרס"ו ע' תשיד.

119) ראה טושו"ע או"ח סרצ"א ס"ה. שו"ע אדה"ז שם ס"ז

120) ראה טושו"ע ושו"ע אדה"ז שם. וראה אוה"ת בשלח ע' תרכא. וע' תרלא. סה"מ תרכ"ז ע' קלג. המשך תער"ב ח"ב ע' אקכו ואילך. לקו"ש חכ"א ע' 84 ואילך. וש"נ.

111) ראה תו"כ בחקותי כו, ד. וראה בכ"ז אוה"ת בראשית לד, סע"ב ואילך. [ע"פ השל"ה ר"פ בראשית (רסט, א)]. סה"מ תרכ"ט ע' שעט. וש"נ. תרל"ה ח"ב ע' שיז.

112) ראה בר"פ פ"ה, ט. פרש"י בראשית א, יא.

113) ברכות י, ב. טושו"ע או"ח הל' תפלה ספ"ט ס"ד. —

בהבא לקמן ראה גם אוה"ת אחרי ע' צג.

114) ראה זח"ג קעת, א. מאמרי אדה"ז תק"ע ע' קפדג. וש"נ. אוה"ת ואתחנן ע' קסט. ד"ה וידבר גו' כי תבואו ושבתה תרס"ב (סה"מ תרס"ב ע' רצו). ועוד.

115) ויצא לב, א.

לעילוי נשמת
הרה"ת אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה ר' יעקב משה הכהן ז"ל
בהרה"ח הרה"ג מוהר"ר
מאיר ישראל איסר הכהן ז"ל

פרידמאן

נלב"ע יו"ד ניסן ה'תשס"ד
ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי משפחתו שליט"א

